

คำวินิจฉัยของ นายชัยอนันต์ สมุทวณิช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๑

วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอคำวินิจฉัยตีความกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสี่ มาตรา ๒๖๔ ประกอบ
มาตรา ๖ (นางอุบล บุญญชลธร ผู้ร้อง)

นางอุบล บุญญชลธร ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑
วรรคสี่ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖

มาตรา ๒๕๑ วรรคสี่ บัญญัติว่า “ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว
ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสีย ย่อมมีสิทธิขอทราบสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของ
พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสั่งคดี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาล
เห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัย
ของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว
และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับ
การวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของ
ศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของ
กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นางอุบล บุญญชลธร ถูกพนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรี ฟ้องต่อศาล
จังหวัดนนทบุรี เป็นคดีใหม่ในข้อหาร่วมกันใช้ จ้างวาน ให้ความกันหน้า นายแสงชัย สุนทรวัฒน์
โดยไตร่ตรองไว้ก่อน ตามคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๘๕๘/๒๕๕๑ ซึ่งเป็นคดีที่ทางอัยการสูงสุดเคยมีคำสั่ง
เด็ดขาดไม่ฟ้องคดีไปก่อนแล้วครั้งหนึ่ง ระหว่างพิจารณาคดี ทนายจำเลยได้ขอศาลออกหมายคำสั่ง
เรียกพยานเอกสาร ให้พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการส่งศาล แต่อัยการโจทก์ไม่ยอมส่งเอกสาร
“สรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ ในการสั่งฟ้องคดี

นางอุบล บุญญชโลธร ในข้อหาบงการฆ่า นายแสงชัย สุนทรวัฒน์ ตาย ทั้งในส่วนที่อัยการสูงสุดสั่งไม่ฟ้องเด็ดขาดไปแล้ว กับในส่วนที่รื้อฟื้นสั่งฟ้องใหม่เป็นคดีนี้” ต่อศาลอ้างเหตุเป็นความลับเกิดผลเสีย และศาลก็เห็นตามนั้น จำเลยโต้แย้งว่า คำสั่งของศาลว่าอัยการโจทก์มีสิทธิไม่ส่งเอกสารโดยเห็นว่าจะเกิดความเสียหายแก่โจทก์ และศาลก็ไม่ต้องสั่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความด้วยนั้น เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสี่

จำเลยขอให้ศาลส่งเรื่องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ แต่ศาลไม่ส่ง โดยอ้างว่ามีใช่เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่จำเลย หรือบังคับแก่คดีขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๖ ซึ่งศาลจะต้องสั่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความตามมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

การที่อัยการไม่ยอมส่งเอกสาร “สรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ ในการสั่งฟ้องคดี นางอุบล บุญญชโลธร ในข้อหาบงการฆ่า นายแสงชัย สุนทรวัฒน์ ตาย ทั้งในส่วนที่อัยการสูงสุดสั่งไม่ฟ้องเด็ดขาดไปแล้ว กับในส่วนที่รื้อฟื้นสั่งฟ้องใหม่เป็นคดีนี้” และการที่ศาลไม่ส่งเรื่องนี้มายังศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมเป็นดุลพินิจของศาลซึ่งเห็นว่า การร้องขอให้พนักงานอัยการส่งเอกสารดังกล่าว มีใช่กรณีที่ศาลเห็นเองว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีใดนั้น ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖

ปัญหามีอยู่ว่า การที่จำเลยโต้แย้งว่าดุลพินิจของพนักงานอัยการและของศาลดังกล่าวข้างต้น เข้าข่ายของมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งคู่ความสามารถโต้แย้งและใช้สิทธิยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้หรือไม่ ข้าพเจ้าเห็นว่ากรณีนี้มีใช่เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใดที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสี่ ตามที่จำเลยอ้าง ซึ่งได้แก่การที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสีย มีสิทธิขอทราบสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการในการสั่งคดี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การที่พนักงานอัยการไม่ส่งเอกสาร จึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ (อัยการ) หรือศาล กระทำการอันเป็นการกระทบสิทธิตามมาตรา ๒๕๑ วรรคสี่ ก็สามารถทำคำร้องเรียนขอให้องค์กรตามรัฐธรรมนูญที่จะเกิดขึ้นในอนาคตคือผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ดำเนินการโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในมาตรา ๑๕๗ (๑) (ก) ได้ คือ ร้องเรียนว่าพนักงานอัยการไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะได้พิจารณาว่า

การกระทำของพนักงานอัยการหรือศาล มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๕๘ หรือไม่ หากมี ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็สามารถเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ดังนั้น แม้รัฐธรรมนูญนี้จะรับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคลไว้ตามมาตรา ๒๗ ตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง และตามมาตรา ๒๙ ก็ตาม แต่การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพดังกล่าว ย่อมมีกระบวนการที่บุคคลสามารถแสวงหาการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพได้ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งในกรณีนี้กระบวนการที่บุคคลแสวงหาการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ น่าจะกระทำผ่านองค์กรหนึ่ง ซึ่งมีใช้ศาลรัฐธรรมนูญ คือ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพราะรัฐธรรมนูญมิได้ให้สิทธิบุคคลยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง เว้นแต่จะเข้าข่ายมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งได้วินิจฉัยแล้วว่า กรณีดังกล่าว ไม่เข้าข่ายของมาตรานี้

โดยเหตุดังกล่าวจึงไม่ต้องรับคำร้องของ นางอุบล บุญญชโลธร ซึ่งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสี่ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ ไว้พิจารณา

นายชัยอนันต์ สมุทวณิช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ